perquè allò que ell va plantar amb solidesa vagi creixent encara, no mori, doni fruit. En doni en cadascú, en el nostre món concret on ens movem cadascú de nosaltres. Construir encara un edifici que mai no serà acabat del tot. I això malgrat els fracassos, les dificultats, les nostres pròpies febleses, les nostres limitacions. De dificultats sabem prou bé que no ens n'han faltat i ben segur que no ens en faltaran. Deu ser bo recordar que mossèn Via també va tastar el que és el fracàs i la dificultat. Jo sols ull recordar avui com li va costar reprendre els estudis quan va anar a Bonastre, després d'aquells anys que va dedicar tan de ple a la pastoral. Era un recomençar ben difícil que va arribar a posar-lo malalt. Però la seva convicció, la seva voluntat de ferro el va fer capaç de tirar endavant, fins al punt d'arribar a ser un científic reconegut mundialment.

Això vol dir que no ens hem de fer enrere en el nostre esforç de cada dia, de cada moment, per refermar-nos com a cristians i com a persones. Que res no ens desanimi, que res no ens impedeixi de mirar el futur amb il·lusió i amb ganes de fer-lo millor del que és. Tant el nostre futur personal com el del món en què vivim.

Mossèn Via va estimar la vila: hi va néixer, hi va créixer, hi va dedicar els seus millors anys de vida pastoral i fins i tot hi ha dedicat bona part de la seva activitat científica. També tots els presents ens hauríem de sentir compromesos a continuar la seva tasca: que a allò que ell va plantar no li falti avui el regatge, la dedicació, l'esforç de tots nosaltres perquè pugui créixer amb la força de Déu.

La paraula de sant Pau que hem escoltat ens ha recordat que som fills de Déu, que, per la mort de Crist i per la seva resurrecció, som hereus de Déu i cohereus amb Crist. Penso que el bon record que ens deixa mossèn Via, més allà de les seves descobertes científiques, més que la seva amistat i afecte, és haver-nos recordat precisament això, que som fills de Déu, hereus de Déu. És a dir, haver-nos fet conèixer, haver-nos predicat amb la seva vida i la seva paraula l'evangeli de Jesús.

Som fills, som hereus de Déu. Que ell pugui gaudir per sempre d'aquesta herència.

(*) En escaure's els quinze anys del traspàs de l'eminent sacerdot i paleontòleg vilafranquí, recuperem el text de l'homilia llegida a Vilafranca el 21 de novembre de 1992 que va pronunciar en el funeral el sacerdot vilafranquí Mn. Salvador Lluverol, malauradament també traspassat.

Froilan Franco

LES LLEIS DE LA FORMACIÓ PROFESSIONAL

La formació professional gira all voltant dels treballs manuals. Durant la dictadura primoriverenca, hi havia en la societat uns forts prejudicis cap als treballs manuals; la lluita anava encaminada a despertar el valor social i, especialment, la distinció de determinades professions respecte a altres. La tècnica, el maquinisme, l'ànsia de productivitat i d'adquisició material "que es van ensenyorint del món, feien arribar al país uns aires que escombraven els tradicionals errors que, justa la fusta, allunyaven els joves de certes activitats d'un poble; però faltaven a l'Estat espanyol molts elements humans de valor per tal d'envigorir l'agricultura i desenvolupar la indústria. Hi ha una manca d'homes d'empresa i d'efectivitat prou capaços i preparats per a posar-nos al mateix plànol de competència que els primers països industrials i agrícoles".

Ara bé, la finalitat de la meva recerca és conèixer l'aspecte legal d'un intent de formar

personal qualificat tant per treballar al camp com a les fàbriques en un constant progrés, però centrant-me en els anys 1924-1928. Pretenc aprofundir-hi a través de l'anàlisi de les diferents lleis de l'època sobre la formació professional a l'Estat espanyol. Hi ha, que jo conegui, dos reials decrets, el de l'any 1924 i el de l'any 1928. La seva filosofia anava encaminada a fomentar la preparació de docents, entesos com a *guies* (sic), preparats per a orientar l'alumne cap a l'elecció d'un treball adequat a les seves característiques i amb el qual aquest fos capaç d'extreure el seu propi potencial, i per a fer entendre a l'alumne que ell seria una part de la seva empresa.

I ara, com a estudiós de la trajectòria de l'ensenyament públic a la vila de Sitges (1775-2002), haig de contextualitzar històricament el període que va des de l'any 1914 fins a l'any 1936: l'Estat espanyol és un país ambigu des del punt de vista econòmic i social. D'un costat, a partir de 1915-1917 el capitalisme industrial i financer origina i genera un creixement del sector industrial que no es va aturar fins a l'any 1936. En aquest període la indústria espanyola va créixer a un ritme superior al de molts països de l'Europa occidental, però l'Estat espanyol, en procés de ràpida industrialització, arrossegava encara un pes mort: l'existència d'un sector agrari que es trobava en una fase arcaica.

El sector agrari, d'altra banda, tenia un molt greu problema social, és a dir, una gran massa de pagesos que vivien en condicions d'extrema misèria. És veritat, però, que si l'any 1910 la majoria de la població activa encara treballava en el sector agrari el 1930 aquest percentatge ja baixava. A més, el creixement del sector industrial va resultar insuficient per absorbir la gran massa de pagesos pobres, una amenaça per a l'estabilitat, i l'any 1936 aquesta va ser una de les causes de la Guerra Civil espanyola.

La transformació de l'economia en el període 1914-1929 comportaria l'aparició l'any 1930 d'un nou tipus de societat, una societat que es caracteritzava per un fort i creixent pes en la població activa del sector industrial i de serveis, paral·lel a un sector pagès encara molt important.

Observo que els historiadors del període comprès entre l'any 1915 i el 1922 coincideixen a qualificar aquesta societat com la d'una època de fortes tensions socials. L'augment de la massa obrera va venir lligada a un augment de preus derivat de la manca d'importacions i l'increment d'exportacions de mercaderies. El resultat va ser la consolidació i radicalització del moviment obrer i l'onada creixent de vagues.

La Mancomunitat de Catalunya (1914-1923) no va aconseguir del Govern Central un augment dels seus migrats recursos, fet que no va impedir el desenvolupament d'una magnífica tasca educativa i cultural. L'any 1922 va ser creada Acció Catalana i un grup ultranacionalista, l'Estat Català, de l'avi Francesc Macià i Llussà. I ja en el període de la Generalitat Republicana, bo i invocant un compromís contret tant pels republicans com pels socialistes amb els catalanistes pel Pacte de Sant Sebastià de l'any 1930, el Govern de Madrid va convèncer Francesc Macià que reduís —ai las!— la República Catalana, proclamada dies abans a Catalunya. L'any 1932 va ser aprovat un Estatut d'Autonomia, però el pressupost del Govern autònom no permetia una política eficaç de reactivació i de transformació de l'economia. I la República va tenir la gran dissort d'ésser instaurada gairebé al mateix temps que la gran depressió econòmica mundial de l'any 1929.

Tractaré de furgar en els inicis del que al segle XXI coneixem com a formació professional. Cal remuntar-nos a l'edat mit-

jana i buscar en els seus gremis d'artesans. Els gremis eren associacions que definien els seus membres en els coneixements en la seva professió. Després d'una aturada en l'evolució professional, van sorgir els Ateneus i, amb el temps, i superat el parèntesi preindustrial, les "Escoles d'Arts i Oficis" que assoliren el seu moment àlgid a la segona meitat del segle XIX.

La incipient industrialització de principis del segle XX va fer sentir, cada cop més, la necessitat de creació i consolidació d'unes escoles de formació professional que garantissin a l'obrer una íntegra formació de cultura general i d'específica destresa en el seu ofici, i des de sempre la formació professional ha anat a cavall entre el món del treball i el món de l'ensenyament; d'aquí el pronunciat localisme com a constant en la formació professional. El desgavell seria regulat l'any 1928.